
Leder

Grundlæggende respekt for menneskerettigheder og menneskers ligeværd er signaturbegreber, der har præget de skandinaviske samfund, og derfor har inkludering meget længe været et grundlæggende princip i skandinavisk uddannelsespolitik. Det skal forstås således, at alle børn og unge skal have et inkluderende og ligeværdigt daginstitutions- og undervisningstilbud med høj kvalitet.

Skolepolitikken har i hele Skandinavien siden 1980 haft som mål, at alle har ret til undervisning og uddannelse. De politiske mål om inkludering har været vanskelige at nå. Komplexitet, kultur og traditioner i systemerne har i nogen grad overset forskernes resultater fra de mange, mange udviklingsprojekter, der er løbet hen over arenaen.

Forskerne med kundskab om dagtilbud kan i dag præsentere os for viden, der handler om kvaliteten i det pædagogiske arbejde. Det er en viden, der styrker bevidstheden om, at det professionelle arbejde skal være af forebyggende karakter. Det er en mentalitets- og kulturændring, der foregår over tid, som nu i høj grad præger politikken på dagtilbudsområdet. Det nære samarbejde, som ofte sker mellem praktikere og forskere i vidensinformering, er med til, at professionerne indser og oplever nødvendigheden af lange, seje træk og skifter "kvik-fix"-oplevelsen fra små hurtige kursusforløb ud med integrerede kompetenceforløb knyttet op på det daglige arbejde.

Paideia maj 2023 er nummer 25 i rækken. Altså et slags jubilæum. Bladet består af fem artikler, hvor forskningsresultater bliver præsenteret i en form, som lægmand kan vurdere og handle herefter. Artiklerne er alle med afsæt i den skandinaviske tradition og kultur med udsyn til træk og erfaringer fra internationale strømninger.

Professor Thomas Nordahl og høgskolelektor Sigrid Øyen Nordahl fra Høgskolen i Innlandet påpeger i deres artikel "Sosial ulikhet i skolen", hvordan uddannelsessystemet og dermed skolen skal give alle børn og unge lige muligheder og samme rettigheder. De stiller spørgsmålet: "Fungerer uddannelsessystemet på ligeværdig og retfærdig måde?"

Ph.d.-studerende Marlene Rosager Lund Pedersen og professor Bjarne Ibsen fra Syddansk Universitet fortæller om implementering af en indsats vedrørende børns motoriske udvikling. Det er projektet "Trille & Tumle" fra Høje Taastrup Kommune. Indsatsen er rettet mod persona-

let i vuggestuerne, og ændring af institutionernes organisering af dagligdagen har givet bedre muligheder for børns fysiske udfoldelse.

Universitetslektor Susanne Klaar fra Högskolan i Borås har skrevet artiklen "Personformerande undervisning i förskolan; att skapa en identitet och att bli ett subjekt". Den tager udgangspunkt i læreplanen for den svenske førskole i forhold til at fremme autonomi, solidaritet og socialisering som grundlag for demokratisk dannelse. I artiklen undersøges dette gennem empiriske beretninger i undervisningsaktiviteter i førskolemiljøet.

I artiklen "Förskollärares balansgång mellan att undervisa ett kunskabsinnehåll och att tillvarata barns intresse" beskriver universitetslektor Carina Peterson fra Högskolan i Borås et studie, hvor målet er at undersøge, hvordan førskolelærere iscenesætter undervisning af et kundskabsindhold i relation til varetagelse af børns interesse.

Lektor ved Syddansk Universitet Eva Lykkegaard og cand.mag i pædagogik Betina S. Sørensen har gennemført et studie i psykologisk tryghed blandt danske pædagoger. De peger i den sidste artikel på, at ledelse af daginstitutionen træder særligt frem som betydningsfuldt i sammenhæng med oplevelse af psykologisk tryghed.

Husk, at du altid kan finde tidligere numre og de enkelte artikler af Paideia på <https://tidsskrift.dk/Paideia/index>

God fornøjelse med læsningen.

Ole Hansen, Marita Cronqvist, Anita Eriksson, Thomas Nordahl, Charlotte Ringsmose og Anne-Karin Sunnevåg